

בש"פ 2443/23 - מועתז רגוב נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 2443/23

לפני: כבוד השופט ג' כנפי-שטייניץ

המבקש: מועתז רגוב

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערר על החלטתו של בית המשפט
המחוזי בתל אביב-יפו (השופט העמית צ' קאפח) מיום
1.3.2023 בעמ"ת 66364-02-23

תאריך הישיבה: ג' באייר התשפ"ג (24.4.2023)

בשם המבקש: עו"ד רוית הרמן, עו"ד אפנאן חליפה

בשם המשיבה: עו"ד אושרה פתל רוזנברג

החלטה

1. לפני בקשה למתן רשות לערור על החלטת בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו (השופט צ' קאפח) בעמ"ת 66364-02-23 מיום 1.3.2023, בגדרה התקבל ערר המדינה על החלטת בית משפט השלום בתל אביב-יפו (השופט ר' פרי) במ"ת 37964-11-22 מיום 26.2.2023.

2. נגד המבקש הוגש כתב אישום המייחס לו עבירות של התפרצות לבית עסק, וכן התפרצות לדירת מגורים -

עמוד 1

בה שהתה באותה עת קטינה - וגניבה, עבירות לפי סעיפים 407(ב), 406(ב) ו-384 לחוק העונשין, התשל"ז-1977, שבוצעו שתיהן ביום 4.11.2022. עם כתב האישום, הגישה המדינה בקשה למעצרו של המבקש עד תום ההליכים המשפטיים המתנהלים נגדו. בדיון שהתקיים בבקשה ביום 28.12.2022, הסכימה באת-כוח המבקש לקיומן של ראיות לכאורה, ולבקשתה, הורה בית משפט השלום על הפנייתו של המבקש לשירות מבחן לבחינת היתכנות שחרורו לחלופת מעצר, לרבות חלופה טיפולית, על רקע התמכרותו לסמים. בתסקיר שהוגש, מצא שירות המבחן כי המבקש מתאים עקרונית להשתלבות במסגרת טיפולית ארוכת טווח והמליץ על ביצוע בדיקות לבחינת התאמתו לקהילה טיפולית. לאחר שהמבקש נמצא מתאים להשתלב במסגרת טיפולית, ואף נמצאה קהילה המוכנה לקבלו, המליץ שירות המבחן, בתסקירו המשלים, על שחרורו של המבקש לקהילה טיפולית, הר-טוב - בית אור אביבה. שירות המבחן העריך כי קיימים סיכויים טובים להצלחת הטיפול בקהילה, באופן שיפחית את הסיכון לחזרת המבקש לדפוסיו ההתמכרותיים ולהישנות העבירות.

3. בהחלטתו מיום 26.3.2022, ועל רקע התסקירים החיוביים שהוגשו בעניינו של המבקש, הורה בית משפט השלום על שחרורו של המבקש לחלופה הטיפולית האמורה. ערר שהגישה המדינה על החלטה זו לבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו - התקבל, ובהחלטתו מיום 1.3.2023, הורה בית המשפט המחוזי על מעצרו של המבקש עד לתום ההליכים המשפטיים בעניינו. בית המשפט המחוזי קבע בהחלטתו כי אין מקום לאמץ את המלצת שירות המבחן, זאת בשם לב לעבירות המיוחסות למבקש הנושאות עמן פוטנציאל להתלקחות אלימה; בשל צבר הרשעותיו הקודמות של המבקש; בשל התנגדות שהביע המבקש לחלופה טיפולית בהליך קודם; ובשל תנאי המסגרת הטיפולית המוצעת שהיא בעיקרה מסגרת פתוחה.

4. על החלטה זו הוגשה בקשת רשות הערר שלפניי, בגדרה טוען המבקש כי יש מקום ליתן לו רשות ערר כיוון שבקשתו מעוררת שאלה משפטיות עקרוניות החורגות מעניינו הפרטי. לשיטתו, יש לבחון מחדש את המתווה שנקבע בבש"פ 1981/11 מדינת ישראל נ' סויסה, פ"ד סד(3) 101 (2011) (להלן: עניין סויסה) בעניין שחרור לחלופה טיפולית, לנוכח שינויי התפיסה שחלו במערכת המשפט ביחס ליישום שיקולי שיקום בהליך הפלילי. עוד טוען המבקש כי יש ליתן לו רשות ערר גם משיקולי הוגנות וצדק. זאת מאחר שבית המשפט המחוזי נמנע בהחלטתו מלבחון בעניינו את מכלול השיקולים שנקבעו בעניין סויסה וביסס את החלטתו על הנמקה צרה, השמה דגש על חומרת העבירה, עברו הפלילי ועמדותיו בהליך קודם, כאמור לעיל. לשיטתו, הליכה במתווה שנקבע בעניין סויסה מעלה כי המבקש השתתף בעבר בהליכי גמילה, מביע כעת רצון כן בטיפול גמילה, נמצא עבורו מוסד גמילה מתאים המוכן לקבלו, והחלופה הטיפולית נותנת מענה מספק להפחתת המסוכנות הנשקפת ממנו. המבקש טוען שבית המשפט המחוזי התעלם בהחלטתו משיקולים אלה ומהמלצותיו של שירות המבחן התומכים בשחרורו לחלופה המוצעת. המשיבה, מנגד, סומכת ידיה על נימוקיו של בית המשפט המחוזי לעניין חומרת העבירות ועברו הפלילי של המבקש, וטוענת כי המסגרת הטיפולית המוצעת, שהינה מסגרת פתוחה, לא תיתן מענה למסוכנות הנשקפת מן המבקש, זאת בפרט בהעדר חלופה מגבה למקרה בו ייפלט המבקש מן הקהילה הטיפולית.

5. לאחר שבחנתי את הבקשה ואת טיעוני הצדדים, החלטתי לדון בבקשה כבערר, לקבל את הערר, ולהורות על שחרורו של המבקש לחלופת מעצר במסגרת טיפולית לגמילה מסמים, כפי שנקבע בהחלטת בית משפט השלום.

6. אציין תחילה, כי לא ראיתי צורך לבחון מחדש את המתווה לשחרורו של נאשם לחלופה טיפולית, כפי שנקבע בעניין סויסה, אשר נבחן ויושם בהחלטות רבות אשר נתקבלו בערכאות השונות במסגרת הליכי מעצר (ראו: בש"פ 4621/22 אלעס נ' מדינת ישראל, פסקה 16 (2.8.2022)). ההחלטה בעניין סויסה לא קבעה מערכת תנאים קשיחה

שיש לעמוד בה בטרם ישוחרר נאשם לחלופה טיפולית בשלב המעצר, אלא פירטה שורה של שיקולים אותם יש לשקול בעת מתן החלטה כאמור. מאז שזו ניתנה, ניתנו החלטות רבות של בית המשפט אשר הורו על שחרור נאשמים לחלופות מעצר טיפוליות, תוך יישום גמיש של השיקולים שנקבעו בעניין סויסה המותאם פרטנית לנסיבות המשתנות. כך למשל, הדגיש השופט עמית בהחלטות מאוחרות יותר כי "כל הליך מעצר הוא עניין 'לתפירה ידנית' וכל תיק נבחן על פי המעשה, העושה ומכלול הנסיבות" (ראו: בש"פ 8168/17 קרקי נ' מדינת ישראל, פסקה 2 (31.10.2017); בש"פ 8932/14 עזרה נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (4.1.2015)).

7. בחינת עניינו של המבקש מעלה כי מתקיימים התנאים המאפשרים את שחרורו לחלופה טיפולית כבר בשלב המעצר. המבקש, בחור צעיר בן 32, נשוי ואב לחמישה, בעל רקע משפחתי מורכב כמתואר בתסקירי שירות המבחן, מצוי מזה שנים במעגל העבריינות על רקע התמכרות. לפי תסקירי שירות המבחן, המבקש נעדר כתובת מגורים קבועה, ומנהל אורח חיים הישרדותי במישורי חיי השונים, כאשר במרכז חיי עומד הצורך המידי בהשגת הסם. לצד זאת, עשה המבקש לא אחת מאמצים כנים לצאת ממעגל ההתמכרות והעבריינות. בשנת 2014 שולב המבקש באשפוזית אף שסיים רק את תהליך הגמילה הפיזי, ואילו בשנת 2016 סיים בהצלחה תהליך טיפולי ארוך טווח בקהילת "אילנות", ואף עבר כברת דרך משמעותית בהוסטל המשכי, אך לא השלים את הטיפול. שירות המבחן התרשם כי המבקש מביע מוטיבציה ורצון כן בטיפול גמילה תוך הכרה באחריות למצבו; כי לנוכח התמדתו בעבר במסגרות טיפוליות ארוכות טווח קיימים סיכויים טובים להצלחת הטיפול; וכי יש בהשתלבותו במסגרת טיפולית כדי ליתן מענה הולם למסוכנות הנשקפת ממנו. דומה, אפוא, כי על רקע מאמציו של המבקש לצאת ממעגל הסמים והעבריינות, ניתן להעניק לו הזדמנות נוספת להיחלץ ממצבו. למותר לציין כי שיקומו, ולוואי ויצליח, יטיב לא רק עמו אלא גם עם האינטרס הציבורי.

8. אשר לטענה כי מדובר בחלופה "פתוחה", אציין כי אין מדובר בעניין יוצא דופן בהשוואה לקהילות טיפוליות אחרות. הקהילה הטיפולית המוצעת בעניינו של המבקש, קהילת הר-טוב - בית אור אביבה, היא חלופה שיקומית מוכרת הפועלת במסגרת פנימיית סגורה, גם אם אינה מסגרת סגורה באופן הרמטי (ראו והשוו: בש"פ 8761/22 אבו סארה נ' מדינת ישראל, פסקה 15 (5.1.2023)). אף אין בעובדה שלמבקש אין חלופת "גיבוי" שבה יוכל לשהות במקרה שבו ייפלט מן המסגרת, כדי לסכל את עצם שילובו בטיפול (בש"פ 4336/19 ביאדגלין נ' מדינת ישראל, פסקה 15 (4.7.2019)). ככל והמבקש לא יעמוד בתנאי המסגרת, חזקה על גורמי הטיפול כי ידווחו על כך ללא שיהיו לשירות המבחן, והמבקש יוחזר באופן מידי למעצר.

9. לאור כל האמור, הערר מתקבל, והמבקש ישוחרר לחלופת מעצר בתנאים מגבילים כפי שנקבעו בהחלטת בית משפט השלום.

החלטה זו תועבר לשירות המבחן אשר יפעל לתיאום העברת המבקש ממקום מעצרו לקהילת הר-טוב בית אור אביבה מדלת לדלת.

ניתנה היום, ד' באייר התשפ"ג (25.4.2023).

